

Mälardalens högskola
Box 883
721 23 VÄSTERÅS

Datum 2009-03-31
Dnr 32-2008-0732

Mälardalens högskolas årsredovisning 2008

Riksrevisionen har granskat Mälardalens högskolas årsredovisning, beslutad 2009-02-16. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande dokumentation är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Riksrevisionen har avgivit revisionsberättelse i standardutförande men vill fästa styrelsens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2009-04-30 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Riksrevisionen har granskat och följt arbetet med införandet av den nya processen för intern styrning och kontroll enligt förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll. Granskningen av högskolans efterlevnad av förordningen har visat att det finns brister i arbetet och dokumentationen som behöver åtgärdas under 2009. Iakttagelser och rekommendationer med anledning av granskningen redovisas i denna rapport.

Riksrevisionen har också granskat styrelsens underlag för sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen i enlighet med 2 kap 8 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Riksrevisionen gör bedömningen att den dokumentation som högskolan tagit fram med anledning av arbetet enligt förordning om intern styrning och kontroll tillsammans med andra underlag som har behandlats på styrelsens möten under 2008 utgör ett rimligt underlag för uttalandet i årsredovisningen för 2008. Riksrevisionen anser dock att enbart högskolans dokumentation enligt förordningen om intern styrning och kontroll inte utgör ett tillräckligt underlag för bedömningen.

Riksrevisionen anser sammanfattningsvis att det finns ett behov av att utveckla processen och förbättra dokumentationen för att högskolan ska leva upp till kraven enligt förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll. Genom att leva upp till kraven i förordningen och förbättra dokumentationen i enlighet med denna får styrelsen ett samlat underlag för sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen.

Riksrevisionen har i granskningen gjort följande iakttagelser som högskolan rekommenderas att beakta i det fortsatta arbetet.

- Den befintliga interna styrningen och kontrollen beskrivs i viss utsträckning i dokumentationen till styrelsen, men en mer heltäckande beskrivning bör tas fram till kommande underlag. För att åstadkomma en sådan redovisning krävs också att införda kontrollåtgärder följs upp under året så att högskolan får en samlad bild av resultatet av den befintliga interna styrningen och kontrollen.
- Riskerna är i flera fall formulerade som s.k. nettorisker. Med det avses att riskerna är beskrivna med beaktande av befintlig intern kontroll. Det har bl.a. medfört att befintlig intern styrning och kontroll inte fullt ut beskrivs på ett tydligt sätt samt att riskanalysen därmed utgår från att befintliga kontrollåtgärder fungerar. Riskanalysen bör utgå från de risker som är förknippade med verksamheten oaktat befintlig intern styrning och kontroll, s.k. bruttorisker. Därefter bör ställning tas till om hur riskerna ska hanteras. Detta bör ingå i styrelsens ställningstagande och framgå av dokumentationen. Befintlig intern styrning och kontroll bör därefter bedömas innan styrelsen tar ställning till behov av åtgärder.
- Risker i högskolans stödprocesser behandlas i mycket begränsad utsträckning, något som hade kunnat uppmärksammas genom en tydligare koppling till målen enligt 3 § myndighetsförordningen.

Underlaget till styrelsen är inte heltäckande på det sätt som framgår av förordning om intern styrning och kontroll. Styrelsen bör i ett tidigt skede ta ställning till vilket skriftligt underlag den behöver för att kunna bedöma om den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

1. Bestämmelser om intern styrning och kontroll

Ett förändrat regelverk avseende intern styrning och kontroll för statliga myndigheter trädde i kraft den 1 januari 2008. Förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll ska tillämpas av alla myndigheter med krav på internrevision. I 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag finns krav på att styrelsen i årsredovisningen ska lämna en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

Av 2 kap 2 § högskoleförordningen (1993:100) framgår att styrelsen för en högskola ska ha det ansvar och de uppgifter som följer av 3 § myndighetsförordningen (2007:515) och 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Av högskoleförordningen¹ framgår vidare att styrelsen ska säkerställa att det vid högskolan finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt.

I 3 § myndighetsförordningen anges att myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för verksamheten och ska se till att den bedrivs effektivt, författningsenligt och att myndigheten har en tillförlitlig återrapportering. Enligt 2 § i förordning om intern styrning och kontroll ska myndigheten utforma och etablera en process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör de krav som framgår av 3 § myndighetsförordningen.

---

¹ 2 kap 2 § p. 2.

2. Processen för intern styrning och kontroll

Intern styrning och kontroll är en process som skapas av myndighetens ledning och medarbetare och som syftar till att verksamheten ska bedrivas effektivt, författningsenligt och med en tillförlitlig återrapportering. Följande moment finns beskrivna i förordningen om intern styrning och kontroll och ska ingå i processen:

1. Riskanalys
2. Kontrollåtgärder
3. Uppföljning
4. Dokumentation.

Processen för intern styrning och kontroll bör vara integrerad med myndighetens verksamhetsstyrning. Det bör vara naturligt att genomföra riskanalyser och etablera kontrollåtgärder i samband med att myndigheten upprättar verksamhetsplan och utformar operativa rutiner. Detta har inte varit fallet vid högskolan under 2008.

Högskolan anger i styrelsens beslutsunderlag att en modell för verksamhetsstyrning vid högskolan kommer att vidareutvecklas och bemannas under 2009. I dokumentet anges också att processen för intern styrning och kontroll behöver både breddas och fördjupas under 2009. Riksrevisionen ser positivt på detta initiativ och gör bedömningen att det finns bättre förutsättningar för arbetet med intern styrning och kontroll från och med 2009.

2.1. Riskanalys

Riskanalys ska genomföras både för verksamheten som helhet och för alla delar i verksamheten. I riskanalysen ingår att identifiera, värdera och aktivt ta ställning till hur riskerna ska hanteras.

Riskanalysen för 2008 har skett utifrån ett övergripande perspektiv av verksamheten inom högskolan. Riskanalysen utgår från nettorisker, dvs. risker där kontrollåtgärder behövs, och behandlar därmed inte de väsentliga risker som redan tas om hand av befintligt kontrollsystem. Vidare omfattar den genomförda riskanalysen inte alla stödprocesserna i organisationen. Det har bl.a. medfört att befintlig intern styrning och kontroll inte fullt ut beskrivs på ett tydligt sätt.

Riksrevisionen rekommenderar att riskanalysen utgår från samtliga de väsentliga risker som är förknippade med verksamheten på såväl central som lokal nivå oavsett om identifierade risker för närvarande tas om hand av den interna kontrollen eller inte, dvs. både netto- och bruttorisker. Riskanalysen bör beakta hela organisationen och verksamheten, dvs. kärnprocesserna och stödprocesserna i sin helhet.

2.2. Kontrollåtgärder

Styrelsen ska utifrån resultatet av riskanalysen fatta beslut om hur riskerna ska hanteras. Kontrollåtgärderna ska motverka riskerna. De ska utformas i förhållande till den riskanalys som gjorts och vara inbyggda i såväl organisation som rutiner.

I underlaget till styrelsen redovisas åtgärder för de risker som högskolan har bedömt som viktigast. Flera av åtgärderna har redan påbörjats eller

genomförts. Mot bakgrund av att riskanalysen är koncentrerad på risker utan fungerande kontrollsystem (s.k. nettorisker) finns endast i begränsad utsträckning en beskrivning av den befintliga interna styrningen och kontrollen och resultatet av denna.

Riksrevisionen rekommenderar att högskolan i det fortsatta arbetet förbättrar strukturen i dokumentationen så att den på ett samlat sätt tydligt visar verksamhetens totala risker, vilka kontrollåtgärder som är i bruk och vilka kontrollåtgärder som saknas. Utifrån en sådan beskrivning torde styrelsen på ett bättre sätt kunna ta ställning till om identifierade risker kan hanteras inom befintligt kontrollsystem och om nya kontrollåtgärder behöver vidtas.

2.3 Uppföljning

Intern styrning och kontroll ska följas upp för att säkerställa att systemen och rutinerna fungerar som planerat. Utvärderingen ska resultera i förslag på förbättringar.

Underlaget till styrelsen innehåller beskrivning av arbetsprocessen, riskidentifiering, riskbeskrivning och åtgärder. En del av åtgärderna är sedan tidigare inarbetade i högskolans verksamhetsuppföljningssystem. Underlaget innehåller en uppföljning av de i december beslutade kontrollåtgärderna. Eftersom beslutet om kontrollåtgärderna togs i december har högskolan inte hunnit genomföra samtliga beslutade kontrollåtgärder under 2008. Däremot finns det i underlaget ingen uppföljning för vilka risker det finns ett befintligt kontrollsystem.

Styrelsen har i årsredovisningen angett att processen vad gäller uppföljning av beslutade kontrollåtgärder behöver förstärkas, men att det inte är något som påverkar tillförlitligheten i årsredovisningen. Riksrevisionen är enig med styrelsen i bedömningen. De beslutade men inte uppföljda kontrollåtgärderna avser risker som mera är att beskriva som förbättringsåtgärder av det befintliga kontrollsystemet eller risker som inte påverkar Riksrevisionens bedömning av om högskolans årsredovisning för 2008 är rättvisande.

Riksrevisionen rekommenderar att högskolan försätter sitt utvecklingsarbete med processen för intern styrning och kontroll och att högskolan i underlaget till styrelsen framöver tydligt anger vilka kontrollåtgärder som är i bruk och som har följts upp och vilka kontrollåtgärder som ännu inte är införda.

2.4 Dokumentation

En samlad dokumentation ska ligga till grund för styrelsens bedömning av den interna styrningen och kontrollen, som ska göras i anslutning till underskriften i årsredovisningen, enligt 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Dokumentationen ska upprättas så att det går att följa myndighetens process för intern styrning och kontroll, från riskanalys och beslut om kontrollåtgärder till uppföljning och bedömning.

Riksrevisionen anser att dokumentationen enligt förordning om intern styrning och kontroll brister på de punkter som redovisas i de föregående avsnitten. Granskningen har dock visat att styrelsen erhållit andra underlag som kompletterar dokumentationen enligt förordning om intern styrning och kontroll.

Riksrevisionen rekommenderar att styrelsen i god tid och i samband med att den tar ställning till processen för intern styrning och kontroll, anger vilket skriftligt underlag de behöver för sitt ställningstagande avseende intern styrning och kontroll i årsredovisningen. Underlaget bör upprättas så att det utgör ett samlat underlag för bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

Ansvarig revisor Carin Rytoft Drangel har beslutat i detta ärende.
Uppdragsledare Anna Nording har varit föredragande.

Carin Rytoft Drangel

Anna Nording

Kopia för kännedom:
Regeringen